

Roep om duidelijke wetgeving

Wel of geen biologisch zaaizaad

door Leen Janmaat, DLV biologische landbouw

Volgens de nieuwe EU-regels is per 1 januari 2004 het gebruik van biologisch zaad verplicht. Toch zijn er nog steeds ontheffingsmogelijkheden wanneer er onvoldoende biologisch zaad beschikbaar is. Maar is er wel voldoende beschikbaar en lenen hybriden zich wel voor het biologische teeltsysteem? Er is veel en lang overleg gevoerd over de aanscherping van het verplichte gebruik van biozaad. Elk EU-land heeft nu een database met het beschikbare biozaad. Nederland heeft tevens een zogenaamde nationale annex van gewassen (of subgroepen) waarvan voldoende aanbod bestaat en in het geheel geen ontheffingen meer mogelijk zijn.

VALSE START

Aanscherping van de voorwaarden per 1 januari 2004 zou het gebruik van biologisch uitgangsmateriaal moeten bevorderen. Diverse zaadfirma's hadden al biologische zaadvermeerderingsprogramma's opgestart en voor de meeste gewassen is inmiddels zaad voorhanden. De Europese Commissie koos echter voor een tussenstap waardoor het mogelijk blijft om uit te wijken naar gangbaar vermeerderd zaaizaad. Nu kunnen individuele lidstaten ontheffingen verlenen en valt de prikkel voor zaadbodrijven om verder te investeren in biologische programma's weg. Enkele firma's zijn dit jaar gestopt met de vermeerdering en wachten op eenduidig beleid vanuit Brussel. Andere zaadteeltbedrijven, waaronder Vitalis en Rijk Zwaan, gaan gewoon door met het vermeerderen van biologisch zaaizaad.

BIOLOGISCHE VISIE

Jan Velema, directeur van Vitalis Biologische Zaden is niet erg tevreden met de huidige Europese wetgeving. "Het is jammer dat er geen duidelijke en eensluidende regelgeving is die in alle lidstaten wordt gehanteerd. Er is weliswaar besloten dat biologisch zaad verplicht moet zijn, maar tegelijkertijd is er erg veel ruimte voor ontheffing en de lijst van gewassen die geheel verplicht zijn, is leeg. Dat schiet natuurlijk niet op. Het is wel zo dat er nu duidelijk meer aandacht is voor het gebruik van biologisch zaad en dat zien we duidelijk in onze verkoop in die landen waar tot voor kort nog maar erg weinig biozaad werd gebruikt. In Nederland werkt men nu met een nationale

lijst van verplichte gewassen. Al met al neemt het gebruik van biozaad dus wel toe, maar het gaat helaas maar langzaam.

"Wij zijn, als onderdeel van Enza-zaden, een zelfstandig werkend, biologisch zaadbedrijf. Dat geeft ons de mogelijkheid om enerzijds optimaal gebruik te maken van wat er in de conventionele veredeling aan geschikte rassen beschikbaar is. Anderzijds staan we met beide voeten in de biologische sector en kunnen we door gerichte proeven de beste rassen voor de biologische teelt uitzoeken. In de praktijk lukt het ons om vanuit twee ouderlijnen op biologische wijze hybriden te vermeerderen. Een geheel eigen biologische veredeling is nog lang niet realistisch, maar in onze samenwerking met Enza komen we een heel eind." Jan Velema vindt het jammer dat niet meer bedrijven zo werken: "Het klinkt misschien vreemd uit mijn mond, maar ik zou graag wat meer concurrentie zien. Het is in het belang van de hele biologische sector wanneer meer zaadbedrijven serieus bij de biosector betrokken zouden zijn. De biosector heeft een breed aanbod van rassen nodig en die moeten van meerdere zaadbedrijven komen. Misschien moeten de biologische tuinders daar eens met wat meer nadruk om vragen, want zonder (duidelijke) vraag komt er geen aanbod."